نگاه

نقدِ نقد؛ در صنعت

احمد فرهادی

● این روزها به وضوح می‌توان از مهاجرت دو پدیده از صنعت ایران سخن گفت، دو نقد به صنعت پشت کرده‌اند و در آستانه برون‌رفت از آن هستند و به همین دلیل ممکن است در آینده خطری گریبان صنعت را بگیرد و آن را به زاویه عزلت بکشاند، شاید در کوتاه مدت فقدان این دو مشهود نباشد و اثرات آن را نتوان اندازه گرفت اما هجرت این دو گوهر، در بلندمدت آسیب‌های جدی به صنعت وارد خواهد کرد. نقد اول، هر صنعتی را آگنده می‌کند و نقد دوم در صیقل آن می‌کوشد. مسیر صنعتی هم؛ همین‌گونه طی شده، اول آگنده شده و بعد تراشیده شده و به قامت و قالب کشورها اندازه گرفته شده است. در این نوشتار دو نقد را کار گرفته‌ایم که البته بین این دو فاصله‌ای‌است «غریب» و «قریب»! ما به فاصله این دو کاری نداریم و از آن به‌راحتی عبور می‌کنیم. قصد ما چنین نیست که در دایره تعاریف بمانیم اما برای گذر از این محدوده چاره‌ای هم نیست مگر اینکه ابتدا مراد خود را از دو نقد باز گوییم، منظور از نقد نخست، زر است آنچه در حال داده شود، خلاف نسیه و زر هم در نهان خود، آمیخته با قدر و ارزشی فراوان است. امروزه از این نوع نقد در صنعت می‌توانیم به عنوان سرمایه‌گذاری صنعتی نام ببریم و مراد از نقد دوم «بهینِ چیزی را گزیدن»، «سره از ناسره جدا کردن» و «شناختن محاسن و معایب» یا همان داوری و قضاوت دوجانبه در مورد یک گزاره است و نقدِ نقد نه بر آن است که نقد را نقد کند که بر آن است تا بر قدر و ارزش نقد تاکید کند. پس نقدِ نقد، تاکیدی است بر گوهر نقد و بر حوزه سودمندی نقد در صنعت. چیزی که امروزه در صنعت ما بدیل ندارد، چیزی که امروزه صنعت ما به آن محتاج است. برای کاویدن بیشتر مقصود سخن از نقدِ نقد، سعی می‌کنیم با روش و نگرش دیگری هم بر نقد نقد بتازیم. بر این اساس می‌توانیم بگوییم که به‌کارگیری نقد نقد، در حوزه صنعت، از دو جهت سودمند است. نخست آنکه: بردن نقد اول (زر)، به چرخه صنعت کاری است مفید و سودمند، از آن جهت که در یک اقتصاد سالم چرخه صنعت، دست مثل کوره‌ای است کیمیاگر، اندکی زر را می‌تواند به کان زر بدیل کند: و دوم آنکه اگر راه را بر نقد دوم برگشاییم و اجازه رشد و نمو آن را در صنعت فراهم آوریم و به این گمان نایل آییم که هیچ امر مقدسی در آوردگاه کار و تولید وجود ندارد، پس می‌توان با استفاده شایسته از ابزار نقد، البته در معنای دوم، وجوه مختلف موضوعات مترتب با حیات و ممات صنعت را درنوردید و به مقصد عالی رسید. با چنین روشی می‌توان به اعتبار بیشتر فعالیت‌های صنعتی راه برد و قادر شد که سره را از ناسره جدا کرد و کردار خود را در فعالیت‌های صنعتی اندازه گرفت. حال باید پرسید: چرا چنین شده است و چرا می‌گوییم که امروزه هر دو نقد از عرصه صنعت ایران زمین رخت بر بسته‌اند؟ نقد اول کم‌نیرو شده و نقد دوم کم شمر! این سوال، پرسش وزینی است که قطعا نمی‌توان در حد یک یادداشت کوتاه همه جوانب آن را بررسی کرد اما شاید بتوانیم با یک نگاه بیرونی برخی از دلایل کلی‌تر را برشماریم. ابتدا نقد اول، که میزانش در صنعت کم شده، نقدی است که تا حدودی کاهش آن را آمار و ارقام به ما نشان می‌دهد و آن عبارت است از کاهش میزان سرمایه‌گذاری‌ها در حوزه‌های مربوط به صنعت. اینکه چرا ما شاهد کاهش سرمایه‌گذاری در این حوزه هستیم؟ دلایل مختلف دارد و برشمارِدن تمام آن دلایل در این مقال کوتاه نمی‌گنجد اما بسیار کلی می‌توان گفت: شاید علت؛ حاشیه سود بیشتر در سایر حوزه‌ها یا تلاطمات شدید نرخ ارز یا از رونق افتادن چرخه تولیدی در پاره‌ای از صنایع پیشرو نظیر صنعت خودرو و دلایل دیگر باشد. هرچه که هست نتیجه این شده که امروزه نقد اول از صنعت جدا افتاده شده و مسیر دیگری را در پیش گرفته است و اما نقد دوم: که اگر نگوییم قدر و منزلتی فراتر از نقد اول دارد، که فروتر نیست و نقشش در پرونده شدن صنعت، نقش پررنگی‌است، همان عنصری است که می‌توان با به‌خدمت‌گرفتن آن در هر حوزه و به‌ویژه در حوزه صنعتی، کردار خود را ارزیابی کرد و اندازه گرفت. با این عنصر است که می‌توان سوالات سودمندی در عرصه صنعت طرح کرد و با طرح آن سوالات است که می‌توان راه بهین را تشخیص داد. اینکه ما در صنعت چه مزیتی داریم؟ اینکه انتخاب کدام رشته صنعتی و بنا به چه دلایلی انتخاب بهین است؟ اینکه مدیران در فراز و فرود صنعت چه نقشی دارند؟ اینکه ضروری است تا کارنامه مدیران بررسی شود و میزان افزایش یا کاهش فعالیت آنان سنجیده شود؟ اینکه چرخه صنعتی چه چیزی تولید می‌کند و این تولیدات تا چه حدی فزاینده‌اند؟ اینکه چرخه صنعتی چه ایده و مکتبی را پیش گرفته؟ و سوالاتی از این قبیل مواردی هستند که باید در عرصه صنعتی به آن پرداخت و باید توسط دو گروه برای آنها پاسخ جست. نخست آنان که در عرصه رسانه‌های صنعتی کار می‌کنند و دیگر اندیشمندان و متفکران صنعتی و اقتصادی. دسته نخست با طرح سوالات مفید و ذهن‌آشوب باید به طرح موضوع بپردازند و دسته دوم هم در مقام پاسخ، فضای دیالوگی را فراهم آورد. اما متاسفانه صنعت ما در مسیر به‌خدمت گرفتن نقد بسیار سودمند دوم، بسیار ضعیف‌تر از نقد اول عمل کرده است یا با برخوردهای تند، راه را بر فعالیت دسته اول بسته یا آنها را با لطایف بسیار به ورطه تمکین کشانده است. کم نیستند مدیران صنعتی ما که از نقدها گریزانند! کم نیستند مدیرانی که نقدها به‌کار می‌برند تا نقد نشوند! و نکته شایسته درنگ همین‌جاست. در آن‌سوی آب‌ها نقد (زر) می‌دهند تا نقد برگیرند و در این‌سوی آب‌ها نقد (زر) می‌دهند تا نقد نشوند! و این فاصله، فاصله معناداری است بین صنعت ما و صنعت آنها! باید امیدوار بود، باید کوشید و باید با آرزوی شیخ شیراز این مطلب را به پایان برد. او در شاهبیتی نغز چنین پرسیده: «آیا روزی هم می‌رسد که ذات افراد را محک بزنند تا ماهیت و شخصیت صوفیان مشخص شود و دست از کارهای بیهوده بردارند و به دنبال کار دیگری بروند؟!!» «بود آیا که نقدها را عیاری گیرند/ تا همه صومعه‌داران پی کاری گیرند»

روایت «بهمنی» از مهم‌ترین شاخص‌های اقتصادی

تورم ۳۱/۵ درصد؛ نقدینگی ۴۳۸ هزار میلیارد تومان

عکس: ایسنا

شرق: دومین همایش سیاست‌های پولی و تولید فرصتی شد تا محمود بهمنی، غایب بزرگ این روزهای آشفته، از آماری بگوید که انتشار آنها مدت‌هاست با اختلال همراه شده و اعلام نمی‌شود.

به گزارش «شرق»، او با وجود غیبت طولانی علاوه بر موارد تکراری مانند جمع‌آوری پنج‌هزارمیلیاردتومان نقدینگی با پیش‌فروش سکه در روزهای پایانی سال گذشته حرف‌های جدیدی هم گفت. جهش تورم به بالای ۳۰درصد و افزایش رشد نقدینگی که بیشتر از هر چیزی یادآور گرانی بیشتر در سال آینده است از جمله تلخ‌ترین سخنان او بود. بهمنی گفت: «نقدینگی تا پایان دی ماه سال‌جاری به ۴۳۸/۲هزارمیلیاردتومان رسیده که با این حساب میزان رشد آن ۲۴/۱۴درصد بالغ می‌شود.» با اعلام این آمار از سوی رییس کل بانک مرکزی رشد ۱۹/۴درصدی نقدینگی پایان سال ۹۰ که یکی از افتخارات رییس‌جمهوری بود و حتی بارها در گفت‌وگوهای ویژه با مردم مورد تاکید وی قرار گرفت، زیر سوال رفت. این آمار نشان می‌دهد دولت بعد از سال ۹۰ دوباره روند چندین ساله خود در تزریق نقدینگی بی‌حساب و کتاب به اقتصاد را در پیش گرفته به طوری که این رشد دو ماه دیگر به بیش از ۳۰درصد می‌رسد زیرا تازه دو روز پیش بود که ۶/۶هزارمیلیاردتومان نقدینگی در قالب عیدانه به حساب ایرانیان ریخته شد. علاوه بر این در دو ماه پایانی سال به روال سابق ۳/۴هزارمیلیاردتومان یارانه به حساب سرپرستان خانوار نیز واریز می‌شود که یارانه بهمن ریخته شده اما یارانه اسفند ماه مانده است. مجموع این دو یارانه بار مالی به میزان ۶/۸هزارمیلیاردتومان برای دولت دارد. مطابق آمار رسمی تقریبا ۹ میلیون شاغل کارگری و دو میلیون بازنشسته تامین اجتماعی در کشور وجود دارد که معادل دو ماه حقوق، عیدی دریافت می‌کنند. به طور تقریبی مبلغ ۸/۸۰۰هزارمیلیون‌تومان نیز از این طریق به نقدینگی سرگردان شب عید اضافه می‌شود. اگر تعداد کارکنان عیدی گیرنده از دولت را در حالت خوش‌بینانه ۲/۸میلیون‌نفر و بازنشستگان کشوری نیز حدود یک‌میلیون‌نفر باشند، با ضرب عدد ۳/۸میلیون نفر در مبلغ عددی عیدی امسال دولت (۴۰۲/۵۰۰هزارتومان) با عدد ۱/۵هزارمیلیاردتومان مواجه می‌شویم که باید دولت اعتبار ریالی آن را تامین کرده و به‌حساب کارکنان خود واریز کند. حالا اگر کل این موارد را بر عدد اعلامی بهمنی اضافه کنیم نقدینگی در پایان امسال به ۴۶۳/۹هزارمیلیاردتومان بالغ می‌شود. بنابراین در سال ۹۱ حدود ۱۱۱/۹هزارمیلیاردتومان بر حجم نقدینگی کشور افزوده شده که بیانگر رشدی معادل ۳۱/۷درصد است.

تورم پایان سال ۳۱/۵ درصد

محمود بهمنی در ادامه نرخ تورم بهمن را ۲۹/۸درصد اعلام کرد و حتی پیش‌بینی قبلی این بانک از تورم پایان سال را هم که گفته می‌شد ۳۲درصد است، به ۳۰/۶ تا ۳۱/۵درصد اصلاح کرد. بررسی‌های «شرق» نشان می‌دهد که این نرخ از سال ۷۴ تاکنون بی‌سابقه بود. البته او در ادامه مدعی شد که تورم ۴۰درصدی را با برخی از اقدامات مهار کرده است. رییس کل بانک مرکزی در همین رابطه می‌گوید: «در ابتدا برآوردها این بود که تورم در پایان سال به حدود ۴۰درصد برسد که با اقدامات کنترلی بانک مرکزی در این سطح باقی‌ماند.»

بهمنی همچنین تصریح کرد: «پایه پولی با ۱۵/۸درصد افزایش نسبت به اسفندماه در پایان دی به ۸۸۶هزارمیلیاردریال رسیده است. در صورتی که اجزای پایه پولی را بررسی کنیم بیشترین سهم افزایش پایه پولی به خالص مطالبات بانک مرکزی از بخش دولتی مربوط می‌شود، اما عوامل شتاب‌دهنده تورم تنها پایه پولی نبوده بلکه سایر متغیرهای تاثیرگذار در تورم و نوسانات بازار ارز تاثیرگذار بوده است.»

کاهش تولید برخی اقلام تورم را افزایش داد

بهمنی تصریح کرد: کاهش تولید برخی محصولات مصرفی مانند خودرو، لبنیات و محصولات آهنی موجب افزایش نرخ تورم شده است و از طرفی دیگر تورم ناشی از انتظارات تورمی بر نرخ تورم افزوده است. وی گفت: بانک مرکزی در این مدت برای کنترل نقدینگی، بدهی بانک‌ها به بانک مرکزی را کنترل کرده به‌طوری که از تیرماه تا پایان دی‌ماه میزان بدهی بانک‌ها ۷۷هزارمیلیاردریال کاهش یافته و این اقدام اثر ۱۰/۱درصدی بر رشد پایه تولید داشته است. رییس کل بانک مرکزی افزود: بانک مرکزی در سال‌جاری برای کنترل نقدینگی انتشار صد هزارمیلیاردریال اوراق مشارکت را برنامه‌ریزی کرد که تاکنون ۵۰هزارمیلیاردریال آن به فروش رسیده و با احتساب ضریب تکاثر پولی حدود ۲۰هزارمیلیاردتومان نقدینگی را کاهش داده است.

نسبت تسهیلات به سپرده‌ها ۱۰۰/۲ درصد

وی افزود: اقدامات مناسبی برای کنترل صورت‌های مالی و نسبت سپرده به تسهیلات پرداختی صورت گرفته و به همین دلیل نسبت سپرده به تسهیلات از ۱۱۱/۲درصد به ۱۰۰/۲ در دی‌ماه امسال رسیده است و امیدواریم بتوانیم تا پایان سال این نسبت را به ۹۷/۵درصد برسانیم که نشان‌دهنده بهبود شاخص مالی بانک‌هاست.

سکه پیش‌فروش یک میلیون و ۲۵۰هزار تومان

وی درخصوص مبنای قیمت‌گذاری سکه گفت: بر اساس میانگین قیمتی چندین روز گذشته قیمت سکه طرح پیش‌فروش مشخص می‌شود که بر اساس برآوردها بیش از یک میلیون و ۲۵۰هزارتومان خواهد بود. قیمت نیم سکه بهار آزادی در اجرای طرح پیش‌فروش سکه هم ۶۳۲هزارتومان است. وی در مورد قیمت سکه‌ها در طرح پیش‌فروش گفت: قیمت‌هایی که اعلام کردم ممکن است تا چند روز آینده با توجه به روند قیمت طلا تغییراتی نیز داشته باشد. قیمت‌ها با اجرای این طرح قطعی است و چنانچه قیمت سکه در بازار افزایش یابد، همه آن متعلق به فرد خریدار خواهد بود. رییس‌کل بانک مرکزی گفت: این نرخ‌ها قیمت سکه در بازار را بالا نمی‌برد و چنانچه قیمت سکه‌ها در بازار افزایش یابد، بانک مرکزی برای کاهش آن اقدام خواهد کرد. افرادی هم که از خرید سکه منصرف شدند می‌توانند پول خود را دریافت کنند، البته فعلا سودی به این افراد تعلق نمی‌گیرد.

امکان افزایش سود وجود ندارد

وی با اشاره به برخی پیشنهادها برای افزایش نرخ سود سپرده و اوراق مشارکت گفت: هم‌اکنون امکان افزایش نرخ سود اوراق مشارکت وجود ندارد زیرا در صورتی که نرخ سود را به عنوان مثال ۲۵درصد افزایش دهیم اغلب اوراقی که در دست اشخاص وجود دارد به دلیل سود پایین‌تر به بانک‌ها برمی‌گردد و این مشکلاتی را برای بانک‌ها و بانک مرکزی ایجاد خواهد کرد. بهمنی همچنین در مورد نرخ سود بانکی و افزایش آن در بسته سال ۹۲ گفت: در مورد نرخ سود بانکی شورای پول و اعتبار باید تصمیم‌گیری کند، البته بانک مرکزی گزارش آن را به شورا خواهد برد. با توجه به تورم ۲۸/۷درصد در پایان دی‌ماه، نرخ سود نیز باید تغییر کند.

فروش ارز در بازار آزاد به ما مربوط نیست

وی در مورد اقدامات ارزی بانک مرکزی اظهار داشت: بانک مرکزی با راه‌اندازی مرکز مبادلات ارزی گروه‌های کالایی را مشخص و به آنها ارز می‌دهد که تاکنون ارز ۱۴/۵درصد شرکت ملی نفت و صندوق توسعه ملی به این مرکز تزریق شده و شرکت‌های دولتی و پتروشیمی‌ها مکلف شده‌اند ارز حاصله از صادرات را به مرکز مبادلات عرضه کنند. وی تصریح کرد: وقتی دولت و بانک مرکزی ارز مورد نیاز شرکت‌های صادرکننده را تامین می‌کند آنها باید ارز حاصله را در اختیار مرکز مبادلات قرار دهند و نباید آن را در بازار آزاد بفروشند که البته این اقدام جزو وظایف بانک مرکزی نیست و نهادهای مربوطه باید در این زمینه نظارت‌های لازم را داشته باشند. بهمنی با اشاره به اقدامات این نهاد برای افزایش نظارت بر سیستم بانکی گفت: هم‌اکنون در هر استان یک نهاد نظارتی دایر شده تا اصل نظارت بر سیستم بانکی افزایش یابد، هم اکنون در شرایطی هستیم که هرچند هفته یک موسسه مالی یا صندوق را می‌بندیم که هیچ‌وقت چنین مساله‌ای وجود نداشته‌است.

خرید اوراق آمریکا توسط یک موسسه

وی با ذکر مثالی افزود: یکی از موسسات صد میلیون‌دلار اوراق قرضه راه‌آهن در آمریکا را خریده است که با این اقدام به هیچ‌وجه نباید اجازه فعالیت به این نهاد مالی را داد؛ موسسه‌ای که ۳۰ سال بدون مجوز فعالیت کرده است، بانک مرکزی مانع از فعالیت آن شده که البته برخی‌ها به من گفتند که وارد این مسایل نشوم، اما چشم‌پوشی از این مسایل امکان‌پذیر نیست. بهمنی تصریح کرد: البته تعطیل کردن موسسه‌ای که بیش از ۵۰۰ شعبه و ۱۶هزارمیلیاردریال سپرده جمع‌آوری کرده به راحتی امکان‌پذیر نیست و همین مساله موجب شد برخی موسسات را برای بازپرداخت سپرده‌ها به کمک بگیریم. وی گفت: با وجود برخی فشارهای بین‌المللی خالص بدهی‌های خارجی کشور در سه سال اخیر به طور مستمر در حال کاهش بوده به طوری که حجم بدهی‌ها از ۲۲/۸میلیارددلار به ۸/۵میلیارددلار رسیده است.

ارز مرجع حذف نمی‌شود

رییس‌کل بانک مرکزی در مورد برنامه‌های مرکز مبادلات ارزی گفت: روند افزایش تزریق ارز در اتاق مبادلات را خواهیم داشت، یعنی به نیازهای واردکنندگان به بخش‌های خدماتی در این مرکز پاسخ خواهیم داد تا دیگر نیازی به مراجعه به بازار نباشد، ضمن اینکه از واردکنندگان درخواست می‌کنیم خریدهای خود را از کشورهایی انجام دهند که با آنها مراوده تجاری داریم. وی یکی از اهداف بانک مرکزی را تک نرخی شدن ارز عنوان کرد و گفت: اگر بخواهیم به چند قلم کالا مانند گندم، جو، نهاده‌های دامی و دارو ارز مرجع بدهیم مابه‌التفاوت آن را تامین خواهیم کرد. در نهایت ما یک نرخ ارز در مرکز مبادلات ارزی خواهیم داشت و اگر بخواهیم به چند قلم کالا ارز مرجع اختصاص بدهیم از محل خزانه مابه‌التفاوت آن را جبران خواهیم کرد، به هر حال ارز مرجع حذف نمی‌شود و آن را برای چند قلم کالا حفظ خواهیم کرد.

ممنوعیت خرید و فروش ارز قطعی نیست

وی در پایان در مورد طرح ممنوعیت خرید و فروش ارز خارج از سیستم رسمی، گفت: در حال حاضر در حال کار روی این طرح هستیم و هرگاه به نتیجه قطعی برسد، آن را اعلام خواهیم کرد.

بهای «خودرو» چگونه تعیین می‌شود؟

بازی با قیمت در اتوبان سیاست

گروه اقتصاد: سخنان رییس دولت در کنفرانس مطبوعاتی روز شنبه در مورد قیمت خودرو، سوزنی بر بادکنکی بود که طی هشت سال توسط تیم اقتصادی و صنعتی همین دولت هر روز بیش از قبل باد شده بود.

آقای «احمدی‌نژاد» در این کنفرانس مطبوعاتی با انتقاد از قیمت‌های اعلام‌شده توسط شرکت «سایپا» برای «پراید» علاوه بر غیرمنطقی دانستن این قیمت اقدام به تهدید صنعت خودروسازی به کاهش تعرفه‌های واردات خودرو و بی‌حمایت گذاشتن این دو کارخانه در برابر هجوم برندهای خارجی کرد.

حمایت‌های بی‌دریغ و بی‌برنامه دولت از صنعت خودروسازی برای تولید ۹ میلیون خودرو در طول هشت سال و فشارهای سیاسی برای جهت دادن به توسعه شرکت‌های مطرح خودروسازی در سال‌های اخیر نظیر وادارکردن خودروسازها به احداث کارخانه و همکاری با دولت‌های ونزوئلا و سوریه باعث به وجود آمدن کارتلی عظیم شده که امروز هم مشکلات عدیده‌ای برای اقتصاد و صنعت پدید آورده است، حتی در هفته‌های گذشته تغییر در سهمیه سوخت خودروها توسط ستاد تبصره ۱۳ برای قطع مصرف سوخت خودروها نیز به شکلی صورت گرفت که تنها شامل خودروهای تولیدشده توسط کرمان‌موتور و بهمن‌موتور و... شود اما هیچ‌یک از محصولات تولیدی سایپا و ایران‌خودرو را از سوخت یارانه‌ای محروم نکند.

به دلیل شرایط خاص این خودروسازی‌ها در کشور که نماد رسمی صنعت کشور محسوب می‌شود، مورد طمع جناح‌های سیاسی برای تصرف آن و استفاده از امکانات و حجم نقدینگی بالای این شرکت‌ها در روزهای سرنوشت‌ساز انتخابات آینده ریاست‌جمهوری نیز هست.

همان‌گونه که بنا بر شنیده‌ها حذف تیم مرتبط با «مشایی» و دفتر احمدی‌نژاد در ماه‌های گذشته از مدیریت یکی از دو خودروساز بزرگ کشور باعث شده تا به بهانه افزایش قابل توجه قیمت خودرو از سوی این خودروساز فضا برای حذف تیم مدیریتی جدید و جایگزینی تیم همسو با دولت در روزهای پایانی سال، آماده شود.

طی روزهای آینده، «شرق» در سلسله‌گزارشی به بررسی شرایط کنونی خودروسازی در کشور و شرایطی که باعث به وجود آمدن بحران کنونی در صنعت خودرو شده، می‌پردازد.

صنعت خودروسازی ایران که حداقل ۷۵۰هزارنفر و با احتساب خانواده‌های آنان سه‌میلیون‌نفر از جمعیت کشور را دربر می‌گیرد، مساله روز تقریبا تمامی جمعیت کشور است. در سال‌های اخیر بالاترین رقم رشد را صنایع کشور داشت به طور مثال در حالی که روند رشد اقتصادی کشور در بازه زمانی ۸۸ تا ۹۰ رشدی حدود دو درصد و کل صنعت ایران رشد چهاردرصدی را تجربه می‌کرد صنعت خودرو در همین بازه با رشد ۹درصدی پیشتاز صنایع بود و همین زودبازده بودن آن باعث شده بود تا دولتمردان به جای حمایت از صنایع زیربنایی بیشترین حمایت را از این صنعت به عمل آورند تا بتوانند با استناد به نتایج درخشان منتج‌شده، رشد ناکافی در باقی صنایع را مخفی کنند.

صادرات اجباری و غیرقابل توجیه خودرو و احداث کارخانجات خودروسازی در سوریه یا احداث شرکت ونیران برای تولید خودرو در ونزوئلا امروز حجم بالایی از مطالبات انباشته و غیرقابل وصول در این دو کشور را برای خودروسازان به جا گذاشته است و دو شرکتی که با حضور در بورس عملا خصوصی محسوب می‌شوند عملا توسط بخش دولتی سیاستگذاری می‌شوند.

نتیجه ملموس این سیاستگذاری این بوده که به‌رغم توسعه قطعه‌سازی در داخل کشور اما توسعه کیفی و بومی‌سازی این صنعت به هیچ‌وجه با توسعه کمی آن تناسب نداشته و باوجود ادعاهای شعاری نظیر تولید ۹۵درصد خودروها در داخل کشور، حجم بالایی از قطعات مورد نیاز و به‌خصوص مصرفی در خودرو از خارج از کشور وارد شده و با تکمیل یا تغییر در بسته‌بندی به عنوان تولید داخلی منظور شده است.

مروری بر آمار واردات قطعات مرتبط با خودرو از گمرکات کشور و گزارش نیازهای ارزی خودروسازان نشانگر حجم بالای وابستگی این صنعت به ارز است.

بنا بر گزارشات منتشره توسط دو خودروساز اصلی کشور ارزبری خودرویی نظیر «تیبا حدود» ۲۱۴۰دلار و ارزبری خودروهای تولیدی شرکت ایران خودرو بسته به مدل تا ۴۰۰۰یورو است، پلت‌فرم مشترک ال۹۰ که توسط هر دو کارخانه ایران‌خودرو و سایپا تولید می‌شود نیز حدود ۷۵۰۰دلار به ازای هر دستگاه خودرو ارزبری دارد و با محاسبه هر دلار سه‌هزارو۶۰۰تومان به نرخ آزاد، هر خودرو تندر ساخته‌شده توسط این دو خودروساز حداقل ۲۷میلیون‌تومان هزینه ارزی به همراه دارد؛ خودرویی که بنا به گزارشات حسابرس قانونی این دو شرکت در مجامع سالانه در طول پنج‌سال گذشته نیز همواره با ضرر تولید شده است و در شرایط کنونی که برای واردات باید حدود ۱۳۰درصد اعتبار ریالی هر قطعه در زمان گشایش LC واریز شود هزینه اعتبار مورد نیاز برای تولید هر دستگاه خودرو تندرال ۹۰ بدون محاسبه هزینه‌های تولید و پرسنلی و... تا سقف ۳۵میلیون‌تومان افزایش می‌یابد.

ارزبری خودروهای تولید داخل

تیبا ---۲۱۴۰دلار

تندر ۷۵۰۰دلار

مگان ۱۰۷۰۰دلار

سبد محصولات ایران خودرو ۴۰۰۰-۱۵۰۰ یورو

مجموع نیاز ارزی سالانه دو خودروساز اصلی داخلی حداقل دومیلیارددلار است، که با توجه به عدم توانایی دولت در تامین این میزان ارز به نرخ مبادلاتی عملا این ارز از بازار آزاد و به قیمت روز به‌علاوه حجمی از فساد متصور در استفاده از شبکه غیررسمی تامین خواهد شد.

کاهش تولید ۵۵درصد خودروهای سواری در ۹ماهه ابتدایی سال ۹۱ و دستور بر عدم کاهش پرسنل توسط دولت موجب شده تا هزینه‌های پرسنلی هر خودرو تولیدی هم عملا تا ۱۲۰درصد افزایش یابد.

فرآیند قیمت‌گذاری فعلی خودروسازان که موجب افزایش شدید قیمت خودرو توسط کارخانجات شد، اگرچه مورد انتقاد رییس دولت قرار گرفت اما نتیجه منطقی روندی بود که در هشت سال گذشته توسط ایران‌خودرو و سایپا تحت حمایت دولت صورت گرفته بود و به همین دلیل نیز فرمول آن پس از جلسه مشترک خودروسازان با هیات دولت به تصویب رسید، اکنون اعتراض رییس دولت به مصوبه‌ای که پس از جلسه خودروسازان با دولت به امضای وزیر صنعت و تجارت رسیده است بیش از آنکه واقعی باشد معطوف به اهداف غیراقتصادی به نظر می‌رسد.

خبر

واکنش بازار به اعلام قیمت سکه پیش‌فروشی

● **مهر:** در پی اعلام قیمت پیش‌فروش سکه از سوی رییس کل بانک مرکزی، قیمت انواع سکه در بازار با افزایش روبه‌رو شد. به‌دنبال قیمت سکه پیش فروشی (بیش از یک‌میلیون‌و۲۵۰هزارتومان برای سکه تمام و ۶۳۲هزارتومان برای نیم‌سکه) توسط محمود بهمنی رییس کل بانک مرکزی، قیمت انواع سکه در بازار دیروز افزایش یافت. قیمت سکه تمام‌طرح جدید که صبح دیروز یک میلیون و ۴۰۸هزارتومان بود، پس از اعلام قیمت سکه پیش‌فروشی در حال حاضر به یک میلیون و ۴۳۲هزارتومان افزایش یافته است. قیمت سکه تمام طرح جدید از یک‌میلیون‌و۳۷۰هزارتومان به یک‌میلیون‌و۴۱۰هزارتومان، نیم سکه از ۷۰۴هزارتومان به ۷۱۷هزارتومان، ربع‌سکه از ۴۳۷ به ۴۴۵هزارتومان و سکه گرمی از ۳۰۷ به ۳۱۵هزارتومان رسیده است. در همین حال، قیمت هر گرم طلای ۱۸ عیار نیز در بازار تهران از ۱۳۸به بیش از ۱۴۱هزارتومان افزایش یافته است، ضمن اینکه قیمت هر اونس طلا در بازارهای جهانی یک هزار و ۵۹۳ دلار گزارش شده است. البته رییس کل بانک مرکزی در حاشیه همایش سیاست‌های پولی و تولید، با اشاره بر تاثیر اجرای سیاست پیش‌فروش بر بازار سکه گفت: نرخ‌های پیشنهادی بانک مرکزی قیمت سکه در بازار را بالا نمی‌برد و چنانچه قیمت سکه‌ها در بازار افزایش یابد، بانک مرکزی برای کاهش آن اقدام خواهد کرد.

احتمال کاهش تعرفه واردات خودرو

● **ایسنا:** رییس سازمان توسعه تجارت درباره احتمال کاهش تعرفه واردات خودرو نیز گفت: قرار است سازمان حمایت با نگاه حمایت از مصرف‌کننده بررسی‌های لازم را در این زمینه انجام دهد. به گفته حمید صافدل، می‌توانیم با برگزاری جلسه‌ای فوق‌العاده و با استفاده از کار کارشناسی سازمان حمایت و تشکیل کمیسیون ماده یک درباره کاهش تعرفه واردات خودرو تصمیم‌گیری کنیم. هم اکنون تعرفه واردات خودرو ۹۰درصد است و مجلس دو سال قبل تصمیم داشت این تعرفه را کاهش دهد که البته بعدا از تصمیم خود منصرف شد. صافدل، درباره عملکرد چند ماهه مرکز مبادلات ارزی و نارضایتی رییس‌جمهوری از عملکرد این مرکز گفته است:«حضور مرکز مبادلات ارزی طی چند ماه گذشته در مجموع باعث کاهش دامنه نوسان نرخ ارز در بازار شده است. در صورتی که ارز سایر بخش‌ها مانند صندوق توسعه ملی و پتروشیمی که در قانون بالادستی متعهد شده‌اند هم در مرکز مبادلات ارزی عرضه شود دامنه نوسان نرخ ارز در بازار باز هم کاهش خواهد یافت.»

انتقاد از جوسازی خودروسازان

● **فارس:** یک مقام مسوول در سازمان حمایت از مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان با بیان اینکه بخشنامه منتشر شده سازمان حمایت متعلق به یک هفته پیش است، از جوسازی شرکت‌های خودروساز برای عدم کاهش قیمت خودرو خبر داد. کارگروه تنظیم بازار که به ریاست معاون اول رییس‌جمهور برگزار می‌شود، در ۱۱ بهمن ماه سال جاری تاکید کرده است فروش خودرو به صورت نقدی، پیش‌فروش، لیزینگ و اقساطی، به قیمت تجاری تا قبل از اول اسفند، باید به قیمت سابق باشد. رییس سازمان حمایت هم در اول اسفندماه مصوبات کارگروه تنظیم بازار را به شرکت‌های خودروسازی ابلاغ کرده است تا خودروهای ثبت‌نامی با قیمت قبل واگذار شوند. یک مقام مسوول در سازمان حمایت گفته است:«انتشار ابلاغیه‌ای از سوی برخی رسانه‌ها که مربوط به یک هفته پیش است ، جوسازی شرکت‌های خودروساز است تا به نحوی دستور صریح رییس‌جمهور درخصوص کاهش قیمت‌ها را تحت‌الشعاع قرار دهند.»

دیروز وزیر صنعت اعلام کرد: قیمت جدید خودروها با اعمال کاهش از سوی شرکت‌های خودروساز طی روزهای آینده اعلام خواهد شد.

بریده اخبار

- **ایسنا: معاون توسعه بازرگانی داخلی وزارت صنعت: در حالی که براساس مصوبه ستاد تنظیم بازار قیمت مرغ گرم باید بین ۵۱۰۰ تا ۵۲۰۰ تومان باشد متوسط قیمت آن در کشور ۵۴۰۰ تومان است و تا زمانی که قیمت آن تعدیل نشود توزیع قیمت مرغ منجمد ادامه خواهد داشت.**
- **ایسنا: وزیر صنعت، معدن و تجارت:«ممکن است وظیفه قیمت‌گذاری کالاهای انحصاری مانند خودرو به شورای رقابت واگذار شود.»**
- **ایسنا: مسعود نیلی، اقتصاددان:«در سال‌های آینده با موجی از جوانان ۲۵ تا ۲۹ ساله روبه‌رو خواهیم شد که با توجه به آماده نبودن زیرساخت‌ها و تحت فشار بودن بنگاه‌ها امکان جذبشان در بازار کار وجود ندارد.»**
- **ایلنا: اسدالله عسگراولادی، رییس کمیسیون توسعه صادرات اتاق ایران:«سلطان پسته نیستم و تنها یک صادرکننده هستم. گران‌فروشی‌های پسته مربوط به مغازه‌های بالای شهر است ولی ما در مدت ۱۰ روز پسته بازار را تامین کردیم.»**